

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Žrtve Kaznivih Dejanj](#) > [Pravice Žrtev – Po Državah](#) > 1 – MOJE PRAVICE MED PREISKOVANJEM KAZNIVEGA DEJANJA

1 – MOJE PRAVICE MED PREISKOVANJEM KAZNIVEGA DEJANJA

Kako in kje lahko prijavim kaznivo dejanje?

Kaznivo dejanje lahko prijavite lokalni policiji, po možnosti na območju storitve kaznivega dejanja. V nujnem primeru se lahko s klicem na 112 kadar koli obrnete na policijo. V nenujnih primerih lahko odidete na najbližjo policijsko postajo. Naslovi policijskih postaj so navedeni na spletni strani lokalne policijske enote v [nizozemščini](#) in [francoščini](#).

Če ste belgijski državljan ali rezident Belgije (npr. če vam je bila dodeljena pravica do stalnega prebivališča v Belgiji), lahko nekatera lažja kazniva dejanja (npr. vandalizem, krajo v trgovini in krajo kolesa) prijavite prek spleta v [nizozemščini](#), [francoščini](#) ali [nemščini](#). Poleg tega lahko kdor koli, vključno s turisti, kazniva dejanja, povezana z internetom, prijavi prek spleta na temu namenjeni spletni strani, ki je na voljo v [nizozemščini](#), [francoščini](#), [nemščini](#) in [angleščini](#).

Pregon nekaterih kaznivih dejanj je mogoč samo, če žrtev vloži ovadbo (npr. zalezovanje, obrekovanje in žalitev).

Kaznivega dejanja vam ni treba prijaviti takoj, vendar je v vašem interesu, da to storite, da lahko policija čim prej zbere podrobne informacije o dejstvih in okoliščinah kaznivega dejanja ter morebitni škodi ali poškodbi, ki ste jo utrpeli. Upoštevajte tudi, da organi po določenem času ne bodo več mogli začeti pregona. To zastaranje ali zastaralni rok je določen z zakonom, razlikuje pa se glede na vrsto kaznivega dejanja in lahko traja od šestih mesecev do 15 let.

Policija vas bo zaslišala in sestavila uradno prijavo. Med zaslišanjem imate več pravic, ki ne prenehajo, tudi če boste pozneje dali drugo izjavo. Ne glede na to, ali ste zaslišani kot žrtev ali prič, vam mora policijski uradnik pred zaslišanjem pojasniti, da:

- lahko zahtevate, naj se vsa vprašanja in odgovori zapišejo z vašimi besedami;
- lahko zahtevate poseben preiskovalni ukrep ali zaslihanje točno določene osebe;
- se lahko vaše izjave uporabijo kot dokaz na sodišču;
- lahko brezplačno prejmete kopijo zapisa vašega zaslihanja. Zanj morate zaprositi ob koncu zaslihanja. V večini primerov jo boste prejeli takoj.

Če govorite jezik, ki ni jezik postopka, bo policija zagotovila poklicnega tolmača, razen če lahko policijski uradnik vašo izjavo zapiše v vašem jeziku ali vas prosi, da izjavo v svojem jeziku zapišete sami.

Vaša izjava bo vključena v uradno prijavo, ki lahko vključuje naslednje informacije:

- vaše ime, naslov, telefonsko številko in morebiten elektronski naslov;
- podrobnosti o kaznivem dejanju – kdo je bil udeležen pri njem, kje, kdaj in kaj se je zgodilo, kakšne posledice ste utrpeli;
- kontaktne podatke morebitnih prič;
- opis vpletenih oseb, vključno z višino, postavo in obleko. Zelo koristne so tudi informacije, kot so starost, barva las in oblika pričeske, naglas in vse razpoznavne značilnosti, kot so znamenja, brazgotine, tetovaže ali rojstna znamenja;
- poškodbe, ki ste jih utrpeli (zdravnik vam lahko napiše zdravniško potrdilo, ki ga lahko policiji izročite tudi več dni po prvi prijavi); zdravnika lahko zaprosite tudi za izjavo, da ste nezmožni za delo;
- kakršno koli drugo (dejansko) premoženjsko škodo, ki ste jo utrpeli (koristno je, da škodo fotografirate).

V izjavi lahko navedete tudi, ali potrebujete kakršno koli praktično, socialno, psihološko ali pravno pomoč.

Policiji izročite kopije dokumentov, saj boste originalne dokumente morda potrebovali pozneje, na primer pri stikih z zavarovalnico.

Če ste žrtev spolnega nasilja, boste takoj, ko bo mogoče, zaslišani v posebni sobi, ki zagotavlja potrebno zasebnost.

Policija bo v večini primerov poslala uradno prijavo (*proces-verbaal/procès-verbal*) državnemu tožilstvu (*parket/parquet*). Državni tožilec bo nato odločil, ali naj policija začne preiskavo ali ne. To preiskavo lahko izvede državni tožilec (*procureur des Konings/procureur du Roi*) (standardna preiskava (*opsporingsonderzoek/enquête pénale*)), v bolj zapletenih primerih ali kadar so potrebni bolj vsiljivi ukrepi, kot so hišne preiskave, pa preiskovalni sodnik (sodna preiskava (*gerechtelijk onderzoek/instruction judiciaire*)). V nekaterih primerih se lahko policija odloči za samostojno preiskavo in pošlje celoten spis državnemu tožilstvu v nadaljnje ukrepanje (policajska preiskava (*ambtshalve politioneel onderzoek/enquête policière d'office*)). Pri številnih lažjih kaznivih dejanjih (kot je kraja kolesa) bo policija glede na okoliščine (npr. če ni sledi o storilcu) sestavila poenostavljeno uradno prijavo (*vereenvoudigd proces-verbaal (VPV)/procès-verbal simplifié*). Poenostavljena uradna prijava bo ostala na policijski postaji in ne bo poslana državnemu tožilstvu. Vsak mesec bo seznam vseh sestavljenih poenostavljenih uradnih prijav posredovan državnemu tožilcu, ki se bo tako seznanil z vašo zadevo. Če bodo prišle na dan nove informacije, ki bi lahko vplivale na zadevo (npr. če se odkrije storilec kaznivega dejanja), bo uradna prijava posredovana državnemu tožilcu, vas pa bo o tem ustrezno obvestila policija.

Kako lahko spremljam ravnanje organov po prijavi kaznivega dejanja?

Po prijavi kaznivega dejanja boste prejeli dokument, ki potrjuje vašo prijavo. Ta vsebuje referenčno številko zadeve, ime policista, ki vam je pomagal, in kontaktne podatke službe državnega tožilstva (na katero se lahko obrnete za nadaljnje informacije o zadevi).

Iz tega dokumenta bo jasno razvidno, ali se bo vaša prijava obravnavala kot standardna uradna prijava, policijska preiskava ali poenostavljena uradna prijava.

Kako lahko sodelujem v preiskavi kaznivega dejanja?

Če boste samo vložili prijavo pri policiji, vas bo državni tožilec v primeru pregona obvestil samo o datumu, uri in kraju sodne obravnave.

Če želite prejeti informacije o drugih ukrepih v zvezi z vašo prijavo, imate zakonsko pravico, da se evidentirate kot oškodovanec (*benadeelde persoon/personne lésée*). Izjavo, da ste oškodovanec, lahko osebno ali prek odvetnika predložite policistu, ki sestavi uradno prijavo, v tajništvu državnega tožilstva ali na policijski postaji ali s priporočenim pismom tajništvu državnega tožilstva. Ob prejemu dokumenta, ki potrjuje vložitev prijave, boste prejeli tudi obrazec za tako izjavo.

Kot oškodovanec boste pisno obveščeni o odločitvah državnega tožilca (npr. o odločitvi za končanje postopka in razlogih zanj ali odločitvi o začetku sodne preiskave) in datumu morebitne obravnave pred preiskovalnim sodnikom. Prav tako boste imeli pravico, da v spis vključite dokumente, ki se vam bodo zdeli koristni. Poleg tega boste lahko zahtevali dostop do spisa in njegovo kopijo.

Če želite vložiti odškodninski zahtevek ali uveljavljati še druge pravice, se morate vključiti kot [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹ (*burgerlijke partij/partie civile*). To lahko storite z izrecno izjavo, ki jo v ta namen osebno ali prek odvetnika predložite v kateri koli fazi postopka. Kot zasebni tožilec lahko zahtevate vpogled v spis v zadevi in prejmete njegovo kopijo, zaprosite za dodatne preiskovalne ukrepe, zahtevate odškodnino, vlagate pritožbe zoper sprejete odločitve ter se posvetujete ali prejmete informacije o zaporni kazni storilca.

Kot zasebni tožilec v kazenskem postopku ali oškodovanec boste imeli pravico, da vas pri stikih z organi zastopa odvetnik. Preiskave v Belgiji so tajne, zato ne morete biti navzoči pri preiskavi (npr. pri zaslišanju osumljenca), razen ob obisku kraja kaznivega dejanja zaradi rekonstrukcije, ko je lahko navzoč tudi zasebni tožilec.

Ni vam treba dokazati niti obstoja kaznivega dejanja niti storilčeve krivde.

V tej fazi kazenskega postopka ne morete zahtevati povračila za izgubo ali škodo.

Ko je uradna prijava posredovana državnemu tožilstvu in se začne pregon, kazenskega postopka ne morete več ustaviti. Tako je tudi, če je pregon kaznivega dejanja mogoč samo, če žrtev vложи prijavo, kot je v primeru zalezovanja.

Kakšne pravice imam kot priča?

Med preiskavo boste najverjetneje zaslišani kot priča (*getuige/témoin*).

Če se kot priča počutite ogroženi, se vam lahko (pa tudi vašim družinskim članom in sorodnikom) v nekaterih okoliščinah odobrijo naslednji ukrepi za zaščito prič:

- svetovanje o preventivnih ukrepih in pomoč pri njihovi uvedbi;
- preventivni policijski obhodi;
- snemanje dohodnih in odhodnih telefonskih klicev;
- dodelitev tajne telefonske številke ali mobilnega telefona za nujne klice in zaščitene registrske tablice za vaš avtomobil;
- fizično varovanje in
- preselitev za največ 45 dni.

V zelo izjemnih primerih, če ste bili na primer žrtev ali priča kaznivega dejanja, ki ga je storila kriminalna združba, ali zelo hudega kaznivega dejanja, kot je ugrabitev mladoletne osebe ali umor, in zgoraj navedeni ukrepi ne zadoščajo za zagotovitev vaše varnosti, se lahko sprejmejo posebni zaščitni ukrepi. Ti vključujejo:

- preselitev za več kot 45 dni in
- spremembo identitete.

Zahtevate lahko povračilo za potne in nastanitvene stroške, ki ste jih kot priča imeli s predložitvijo izjave v okviru preiskave. Priče lahko zaprosijo tudi za poldnevno nadomestilo za odsotnost z dela. Ti stroški se plačajo iz državnega proračuna, vendar jih bo moral obtoženec povrniti, če bo spoznan za krivega.

Če vam je bil dodeljen zaščitni ukrep ali vas ni v državi, ste lahko zaslišani prek video- ali telekonference.

Sem mladoletna oseba. Ali imam kakšne dodatne pravice?

Če ste mlajši od 18 let in ste žrtev kaznivega dejanja, imate med zaslišanjem naslednje dodatne pravice:

- da vas spremlja odrasla oseba, ki jo izberete sami, in
- da zaslihanje poteka v primerni sobi.

Da vas ne bi bilo treba zaslišati večkrat, se lahko vaše zaslihanje zvočno ali slikovno posname. Če ste mlajši od 12 let, se lahko vaše zaslihanje slikovno posname, o čemer morate biti predhodno obveščeni. Če ste starejši od 12 let, se lahko vaše zaslihanje slikovno posname samo z vašim dovoljenjem. Ta zaslihanja potekajo v posebej opremljenih sobah.

Če ste žrtev spolne zlorabe, prostitucije ali pornografije, začne zastaralni rok za pregon teči šele, ko dopolnite 18 let.

Če ste žrtev kaznivega dejanja in mladoletna oseba, vas bo policija napotila tudi v specializirani zavod za otroke, ki so žrtve zlorab.

Zaščiteni boste tudi pred razkritjem identitete v medijih, to pomeni, da bosta prepovedana objava in razširjanje fotografij, risb in drugega gradiva, iz katerih bi bila razvidna vaša identiteta.

Katere informacije lahko dobim od policije ali organizacij za pomoč žrtvam med preiskovanjem kaznivega dejanja?

Policija vam bo zagotovila informacije o:

- vrsti služb ali organizacij, na katere se lahko obrnete za pomoč;
- postopkih, ki bodo sledili po vaši prijavi;
- zahtevah za pridobitev odškodnine.

Te informacije se lahko zagotovijo v letakih in brošurah ali ustno. Brošure so na voljo v vseh treh uradnih jezikih ([nizozemščini](#), [francoščini](#) in [nemščini](#)). V praksi se lahko ustne informacije zagotovijo tudi v drugih jezikih (npr. angleščini).

Treba je vedeti, da boste o razvoju nekaterih dogodkov v zadevi obveščeni samo, če ste se evidentirali kot oškodovanec ali če ste se vključili kot [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹. Ti dogodki so naslednji:

- odločitev državnega tožilca, da vašo zadevo konča, in razlogi za to odločitev;
- odločitev državnega tožilca, da vašo zadevo predloži preiskovalnemu sodniku v sodno preiskavo;
- odločitev državnega tožilca, da storilcu predlaga sporazumno rešitev ali mediacijo, in
- datum obravnave zadeve na sodišču.
- Poleg tega boste imeli kot oškodovanec ali zasebni tožilec v postopku pravico zahtevati dostop do spisa in dobiti njegovo kopijo. To zahtevo je treba nasloviti na državno tožilstvo ali preiskovalnega sodnika med preiskavo.

Naredili boste lahko kopije spisa, vendar boste morali vsako kopijo plačati (približno 0,25–0,50 EUR na kopijo). Če pa vašo zadevo obravnava porotno sodišče (*hof van assisen/cour d'assises*), so kopije brezplačne.

Ali lahko dobim pravno pomoč?

Za prve napotke lahko zaprosite za primarno pravno pomoč (*juridische eerstelijnsbijstand/aide juridique de première ligne*), pri kateri odvetniki zagotavljajo brezplačne pravne nasvete ob določenih urah na določene dneve. Po potrebi vas lahko napotijo na specializirano službo ali organizacijo. Svetovanje je organizirano v sodnih poslopih, na civilnih mirovnihih sodiščih (*vredegerecht/justice de paix*), v oddelkih za pravno pomoč in nekaterih občinskih upravah itd. Oddelek za pravno pomoč (*justitiehuis/maison de justice*) lahko najdete v vsakem sodnem okrožju (njihovi kontaktni podatki so na voljo v [francoščini](#) in [nizozemščini](#)) ali pa se obrnete na eno od služb za pomoč žrtvam.

Za podrobne pravne nasvete, pomoč in zastopanje morate najeti odvetnika. To je lahko v okviru sistema sekundarne pravne pomoči (*juridische tweedelijnsbijstand/aide juridique de deuxième ligne*) v celoti ali deloma brezplačno, odvisno od vaših prihodkov. Različne kategorije oseb v posebnih okoliščinah, kot so mladoletne ali duševno prizadete osebe, so vedno upravičene do brezplačnega pravnega zastopanja.

Za sekundarno pravno pomoč se morate zglasiti na uradu za pravno pomoč (*bureau voor juridische bijstand/bureau d'aide juridique*) (podrobnosti v [francoščini](#) in [nizozemščini](#)), ki deluje na vsakem sodišču. Predložiti boste morali dokumentacijo, iz katere bo razvidno, da spadate v eno od posebnih kategorij ali da imate nizke neto prihodke. Urad bo o odobritvi vaše vloge odločil v 14 dneh in vam poslal kontaktne podatke odvetnika, ki vam je bil dodeljen. Tudi odvetnika, ki ga izberete sami, lahko vprašate, ali je pripravljen delati na podlagi ureditve sekundarne pravne pomoči. Vaš odvetnik se bo v tem primeru obrnil na urad za pravno pomoč in zaprosil za odobritev vaše vloge.

Če imate skromna finančna sredstva, lahko v določenih okoliščinah zaprosite za oprostitev plačila različnih stroškov postopka (npr. stroškov sodnega izvršitelja in stroškov kopij iz seznama dokazov) v okviru ureditve pravne pomoči (*rechtsbijstand/assistance judiciaire*). Prošnjo za to morate vložiti pri uradu za pravno pomoč na kazenskem sodišču, ki obravnava zadevo. Če ste že zasebni tožilec v kazenskem postopku, lahko za to zaprosite pisno ali ustno pred kazenskim sodiščem, ki obravnava zadevo.

Priporočeno je tudi, da skrbno pregledate svoje zavarovalne police in preverite, ali vaše zavarovanje krije sodne stroške. Obrnite se na svojega zavarovalnega zastopnika.

Kako lahko dobim zaščito, če sem v nevarnosti?

Policija vam bo s sprejetjem splošnih zaščitnih ukrepov zagotovila takojšnjo fizično zaščito. Če se zaradi izjave, ki ste jo dali ali jo nameravate dati, počutite ogroženi in ste pripravljeni svojo izjavo potrditi na sodišču, vam lahko komisija za zaščito prič (*Getuigenbeschermingscommissie/Commission de protection des témoins*) zagotovi

dodatno zaščito. Če državni tožilec (pri standardni preiskavi) ali preiskovalni sodnik (pri sodni preiskavi) meni, da potrebujete te zaščitne ukrepe, pošlje vlogo na komisijo za zaščito prič.

Če ste žrtev posilstva ali spolnega napada, boste zaščiteni pred razkritjem identitete v medijih. Vsakršno objavljanje ali razširjanje fotografij, risb ali drugih dokumentov, iz katerih bi lahko bila razvidna vaša identiteta, je kaznivo dejanje.

Če ste žrtev nasilja v družini in se bojite vrniti domov, bo policija vam (in vašim otrokom) priskrbela varno zatočišče.

Policijskega uradnika lahko tudi prosite, naj vaših osebnih podatkov ne vključi v uradno prijavo, čeprav se morate zavedati, da je policija zavezana take podatke dati tožilstvu, če se to od nje zahteva.

Samo če ste vi ali vaši bližnji zaradi dane izjave resno ogroženi, vam lahko preiskovalni sodnik (policija v tem primeru nima nikakršne pristojnosti) zagotovi popolno ali delno anonimnost. Preiskovalni sodnik pogosto zagotovi anonimnost na svojo pobudo, zanj pa lahko zaprosite tudi sami. Če preiskovalni sodnik vašo prošnjo zavrne, se zoper to odločitev ne morete pritožiti.

Delna anonimnost pomeni, da vaša identiteta ne bo razkrita v uradnem zapisniku zaslišanja. Zagotoviti jo je mogoče pri standardni in sodni preiskavi.

Popolna anonimnost pomeni, da vaša identiteta ostane skrita ves čas trajanja kazenskega postopka; zagotoviti jo je mogoče samo, če:

- poteka sodna preiskava, ki jo vodi preiskovalni sodnik;
- zagotovitev delne anonimnosti ne zadošča za vašo zaščito;
- menite, da boste z izjavo ogrozili sebe in svoje bližnje in da je lahko to upravičen razlog, da ne daste izjave, ter
- je kaznivo dejanje storila kriminalna združba ali gre za hudo kaznivo dejanje (npr. ugrabitev mladoletne osebe ali umor).

Do katerih storitev in pomoči sem upravičen med preiskovanjem kaznivega dejanja?

Vsi zaposleni pri policiji in sodnih organih vam morajo priskrbeti vse potrebne informacije in vas po potrebi napotiti na specializirane službe. Pomoč žrtvam ponujajo različne specializirane službe. Med kazenskim postopkom ali celo po njem lahko zaprosite za naslednje storitve:

- policija zagotavlja začetni sprejem, praktično pomoč, informacije, pripravo uradnih prijav in napotitev na ustrezne službe. Če vam zadevni policijski uradnik ne more zagotoviti optimalne podpore (npr. v izrednih razmerah ali zelo resnih okoliščinah), lahko vskočijo specializirane policijske službe za pomoč žrtvam (*politionele slachtofferbejegening/assistance policière aux victimes*) in vam zagotovijo potrebno podporo;
- v uradih za sprejem žrtev (*slachtofferonthaal/accueil des victimes*) v oddelku za pravno pomoč lahko dobite specializirane informacije o zadevi. Oddelek za pravno pomoč je v vsakem sodnem okrožju (njihovi kontaktni podatki so na voljo v [francoščini](#) in [nizozemščini](#)). Ta urad vam lahko zagotovi potrebno podporo in pomoč ves čas trajanja sodnega postopka. Po potrebi in glede na težavo vas bo osebje v uradu za sprejem žrtev napotilo na bolj specializirane službe. Osebje v uradu za sprejem žrtev vam je lahko v oporo v čustveno napornih trenutkih med postopkom in vam pomaga pri dostopu do spisa, vam zagotovi pomoč med zaslišanjem na sodišču, vam pomaga pri vračilu dokazil ali vam zagotovi podporo med rekonstrukcijo kaznivega dejanja. Pomaga vam lahko tudi sestaviti izjavo priče, ki se bo uporabila v zvezi z izvršitvijo kazni;
- službe za pomoč žrtvam (*diensten slachtofferhulp/services d'assistance aux victimes*) zagotavljajo nadaljnjo pomoč pri spopadanju s posledicami kaznivega dejanja: čustveno in psihološko oporo, informacije (o vaših pravicah, odškodnini, sojenju in razpoložljivosti pravne pomoči) ter pomoč pri navezovanju stikov z različnimi institucijami (kot so zavarovalnice, policija, sodni organi, odvetniki, bolnišnice itd.). Običajno vas na te [službe](#) napotijo policija ali sodni uradniki, lahko pa se nanje obrnete tudi sami.

Dostop do vseh teh služb je brezplačen in popolnoma prostovoljen.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, vam lahko pomagajo različne zasebne specializirane službe. Za usklajevanje teh služb in njihovo sodelovanje skrbi [center za enake možnosti in boj proti rasizmu \(Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding/Centre pour l'Égalité des chances et la lutte contre le racisme\)](#). Če vam bo kot [žrtvi trgovine z ljudmi](#)² dodeljena zaščita, boste upravičeni tudi do več posebnih ureditev glede prebivanja in delovnih dovoljenj.

Zdravniško pomoč lahko dobite, vendar jo boste morda morali plačati, razen če imate veljavno zdravstveno zavarovanje (čeprav lahko te stroške vključite v zahtevek za odškodnino). Državljeni 27 držav članic EU, Islandije, Lihtenštajna, Norveške in Švice lahko uporabijo [evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja](#).

Ali lahko dosežem poravnavo/spravo ali začnem postopek poravnavanja s storilcem?

Mediacija je mogoča v vseh fazah kazenskega postopka: na ravni policije (mediacija na ravni policije); na ravni občin (mediacija v povezavi z upravnimi sankcijami); na ravni državnega tožilstva pred odločitvijo o pregonu (mediacija v kazenskih zadevah) in potem ko se tožilstvo odloči za pregon (odškodninska mediacija). Odškodninska mediacija je mogoča tudi med izvršitvijo kazni in po njej.

Mediacija je mogoča za vse vrste kaznivih dejanj. Državni tožilec, preiskovalni sodnik in obravnavni sodnik vas morajo obvestiti o možnostih za mediacijo. Mediacijo lahko zahtevate tudi sami.

Mediacija na ravni policije (*politie schadebemiddeling/médiation policière*) se omogoči v primerih lažjih kaznivih dejanj (npr. za pisanje grafitov, manjše tatvine in vandalizem), da se poravna premoženjska škoda. Ta vrsta mediacije je na voljo v policijskih okrožjih Leuven, Mechelen in Bruselj. Mediacija se izvede, preden se uradna prijava pošlje državnemu tožilstvu. Državni tožilec je obveščen o rezultatih mediacije, in če je bil dosežen sporazum, se zadeva po navadi konča.

Mediacija v povezavi z [upravnimi sankcijami](#)³ se omogoči pred naložitvijo upravne sankcije. Obvezna je, če je storilec mlajši od 16 let. Mediacija je namenjena predvsem povračilu povzročene škode, izvajajo pa jo uradne osebe lokalnih organov.

Mediacijo v kazenskih zadevah (*bemiddeling in strafzaken/médiation pénale*) lahko predlaga državni tožilec, če meni, da se kaznivo dejanje kaznuje z največ dveletno zaporno kaznijo. Ta vrsta mediacije se izvede pred odločitvijo o pregonu storilca, vodi pa jo osebje oddelka za pravno pomoč. Kot žrtev kaznivega dejanja bo za vas v glavnem zanimiva mediacija za povračilo škode. Državni tožilec lahko predlaga enega ali več dodatnih ukrepov v zvezi s storilcem (psihološko zdravljenje ali terapijo, usposabljanje ali delo v splošno korist). Če se bosta storilec in žrtev sporazumela o odškodnini in če bo storilec upošteval morebitne dodatne naložene ukrepe, se bo pregon končal (kar pomeni, da državni tožilec zadeve ne bo več mogel predložiti sodišču). Če storilec ne upošteva pogojev, se lahko zadeva predloži sodišču. Za tako vrsto mediacije je potrebno vaše sodelovanje, in če vanj ne boste privolili, bo zadeva vrnjena državnemu tožilcu, ta pa bo ponovno odločil o tem, ali začeti pregon ali ne.

Odškodninska mediacija (*herstelbemiddeling/médiation réparatrice*) poteka ločeno od kazenskega postopka in ga ne nadomešča. Sodni organi zato ostanejo še naprej odgovorni za odločanje o kazenskem pregonu ter izreku in izvršitvi kazni. To pa vam ne preprečuje, da mediacije ne bi začeli kadar koli v postopku, to pomeni, preden je zadeva predložena sodišču, med obravnavanjem zadeve na sodišču ali po tem, ko je sodnik izrekel kazen. Mediacijo lahko zahteva vsak, ki ga kazenska zadeva neposredno zadeva. To pomeni, da lahko mediacijo zahteva ne samo žrtev ali storilec, ampak tudi na primer partner, družinski član ali sorodnik. Odškodninsko mediacijo izvajata dve nevladni organizaciji, [Suggnomè](#) za flamsko regijo in [Médianté](#) za valonski del države. Lokalne oddelke imata v vsakem sodnem okrožju. Sporazum, dosežen z odškodninsko mediacijo, je zaupen, sodišču pa se pošlje samo s soglasjem obeh strank. Sodišče mora odškodninsko mediacijo navesti v sodbi, ni pa mu treba upoštevati doseženega sporazuma.

Mediacija je na voljo tudi v zadevah v zvezi z mladoletniki, odškodninska mediacija pa je mogoča na ravni državnega tožilstva in ravni samih sodišč za mladoletnike. Skupinsko posvetovanje (*herstelgericht groepsoverleg (hergo)/concertation restauratrice en groupe*) lahko odredi samo sodišče za mladoletnike. Pričakuje se, da bo sodnik dal prednost ukrepu mediacije (in ne obsodbi storilca, ki je mladoletna oseba) in stranki v sporu obvestil o tej možnosti. Če odškodninska mediacija pripelje do sporazuma med žrtvijo in storilcem, ga mora praviloma odobriti sodnik. Vsebine sporazuma ne sme spreminjati, lahko pa zavrne njegovo priznanje, če njegova vsebina

jasno ogroža javno varnost. Mediacijo in skupinsko posvetovanje organizirajo lokalne nevladne organizacije, ki delujejo na področju pomoči mladoletnikom.

Kako se bo postopek nadaljeval po koncu preiskave?

Odločitve, sprejete po koncu preiskave, se razlikujejo glede na to, ali gre za sodno ali standardno preiskavo.

Pri standardni preiskavi lahko državni tožilec:

- zadevo konča;
- storilcu predlaga sporazumno rešitev (*minnelijke schikking/résolution à l'aimable*) – če se bo storilec strinjal s predlogom in vam povrnil škodo, se bo zadeva končala;
- predlaga mediacijo v kazenskih zadevah (*bemiddeling in strafzaken/médiation dans les affaires pénales*);
- zadevo predloži sodišču.

Kot oškodovanec ali zasebni tožilec v kazenskem postopku boste obveščeni o odločitvi državnega tožilca.

Če pride do sodne preiskave, mora preiskovalni sodnik spis poslati predobravnavnemu oddelku sodišča (*raadkamer/chambre du conseil*). Sodne obravnave v predobravnavnem oddelku potekajo za zaprtimi vrati: novinarji in javnost ne smejo biti navzoči. Vi in vaš odvetnik sta lahko navzoča, prijatelji in sorodniki pa ne. Predobravnavni oddelek lahko:

- zadevo konča, če meni, da ni dovolj dokazov zoper obdolženca ali da kaznivo dejanje ni bilo storjeno;
- zadevo predloži v obravnavo sodišču, če meni, da je dovolj dokazov za privedbo obdolženca na sodišče;
- namesti storilca v specializirano psihiatrično ustanovo, če je duševno bolan ali ima tako resno motnjo v duševnem razvoju, da ne more nadzorovati svojih dejanj; v tem primeru lahko obdolženec zahteva javno obravnavo;
- sodbo odloži: predobravnavni oddelek lahko sodbo odloži samo, če storilec prej še ni bil obsojen na več kot šest mesecev zaporne kazni; določil bo največ petletno preskusno obdobje, v katerem bo moral storilec izpolniti številne pogoje; če bo med preskusnim obdobjem kaznivo dejanje ponovil ali ne bo izpolnil pogojev, se lahko sodišče odloči za ponovni začetek postopka.

Če se bo predobravnavni oddelek odločil za namestitev osumljenca v psihiatrično ustanovo ali odložitev sodbe, se bo njegova odločitev štela za enakovredno redni sodbi kazenskega sodišča, zato bo odločil tudi o vaši zasebni odškodninski tožbi.

Kot oškodovanec ali [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹ boste obveščeni o datumu obravnave. O datumu obravnave boste obveščeni tudi, če bo vaša zadeva predložena kazenskemu sodišču.

Ali se lahko pritožim, če se zadeva konča, ne da bi o njej odločalo sodišče?

Zoper odločitev državnega tožilca o končanju zadeve se ne morete pritožiti. Odvisno od dejstev in okoliščin zadeve ter razlogov za njeno končanje je še vedno mogoče zahtevati odškodnino na kazenskih sodiščih (poleg postopka pred civilnimi sodišči):

- pri lažjih kaznivih dejanjih (*contravention/overtreding*) ali deliktih (*délit/wanbedrijf*) lahko storilca neposredno pozovete pred sodišče. Za to morate sodnega izvršitelja zaprositi, da storilcu vroči sodni poziv;
- vložite lahko tudi kazensko ovadbo pri preiskovalnem sodniku in hkrati vložite tožbo kot [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹; preiskovalni sodnik mora nato začeti sodno preiskavo. Za to morate preiskovalnemu sodniku izrecno navesti, da vlagate tožbo kot zasebni tožilec v kazenskem postopku. To lahko storite pisno ali ustno. Preiskovalni sodnik sestavi uradno prijavo, s katero potrdi, da ste zasebni tožilec v postopku. Upoštevajte, da lahko preiskovalni sodnik v takem primeru od vas zahteva, da položite varščino za kritje stroškov postopka. Njeno višino določi sodnik. Prav tako morate upoštevati, da se lahko predobravnavni oddelek sodišča po koncu preiskave še vedno odloči, da zadeve ne bo predložil sodišču, če na primer ne bo dovolj dokazov zoper obtoženca. Na glavni obravnavi morate potrditi svoj status zasebnega tožilca v postopku.

Če je storilec mladoletna oseba, ga ne morete niti neposredno pozvati pred sodišče niti vložiti ovadbe kot zasebni

tožilec v kazenskem postopku.

Kot [zasebni tožilec v kazenskem postopku](#)¹ se lahko zoper vse odločitve predobravnavnega oddelka, vključno z odločitvijo, da zoper obtoženca ne boste začeli pregona, pritožite pri oddelku za obtožnice pritožbenega sodišča (*Kamer van inbeschuldigingstelling/Chambre des mises en accusation*). Zoper odločitev oddelka za obtožnice pritožbenega sodišča se ne morete niti pritožiti niti ne morete pozneje sami pozvati storilca pred sodišče.

Če o odškodnini odloči predobravnavni oddelek (če je storilec nameščen v psihiatrični ustanovi ali če je sodba odložena), se lahko pritožite zoper dodeljeno odškodnino, ne pa tudi zoper kazensko sodbo. Pritožiti se morate v 15 dneh (ali v treh dneh, če je storilec v priporu v predkazenskem postopku) v registraturi sodišča. Oddelek za obtožnice pritožbenega sodišča bo nato proučil vaš zahtevek za odškodnino.

Če iz katerega koli razloga niste bili udeleženi v kazenskem postopku, lahko vložite tožbo pri civilnih sodiščih. To možnost imate tudi, če se tožilstvo odloči za ustavitev kazenskega postopka. Zasebno tožbo vložite pri civilnem sodišču s pozivom osebi, ki je povzročila škodo, razen če so vse stranke pripravljene priti prostovoljno. Če je vključena zavarovalnica (npr. po prometni nesreči), lahko pozovete tudi zavarovalnico. Postopek na civilnih sodiščih se bistveno razlikuje od kazenskega postopka. Če želite vložiti tožbo pri civilnem sodišču (*burgerlijke rechtbank/tribunal civil*) (če na primer niste bili udeleženi v kazenskem postopku ali če je bila vaša zadeva končana), morate biti pripravljeni dokazati, da je bilo storjeno protipravno dejanje. Če je v teku kazenski postopek, mora civilno sodišče prekiniti postopek, ki ga obravnava, dokler kazensko sodišče ne razsodi. Ugotovitve iz kazenskega postopka so za civilno sodišče zavezujoče. Z vložitvijo tožbe pri civilnih sodiščih nastanejo tudi stroški.

Sem tujec. Kako so zaščitene moje pravice in interesi?

Kot tujec uživate vse pravice, pojasnjene zgoraj. Imate pa tudi nekatere dodatne pravice, s katerimi naj bi se olajšalo vaše sodelovanje v kazenskem postopku.

Pravico imate zahtevati brezplačnega tolmača, če ne znate uradnega jezika kraja. Prav tako lahko svojo izjavo napišete sami (ali pa prosite policista, naj izjavo zapiše v vašem maternem jeziku). Če vas ni v državi, vas lahko državni tožilec ali preiskovalni sodnik zasliši prek video- ali telekonference.

Če ste prosilec za azil, imate samodejno pravico, da zaprosite za brezplačnega odvetnika v okviru sistema sekundarne pravne pomoči.

Več informacij:

- Ustava – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakon o sodiščih – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakonik o kazenskem postopku – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakon o policiji z dne 5. avgusta 1992 – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakon o državnem nadomestilu z dne 1. avgusta 1985 – v [nizozemščini](#) in [francoščini](#)
- Zakon o odložitvi sodbe, odložitvi izvršitve kazni in pogojni kazni z dne 29. junija 1964 v [nizozemščini](#)
- Okrožnica GPI 58 z dne 4. maja 2007 o obravnavanju žrtev v integrirani policijski enoti, strukturirani na dveh ravneh – v [nizozemščini](#)
- Okrožnica kolegija generalnih tožilcev COL 5/2009 o uporabi enotnih potrdil o prijavi, navodilih policiji o izročitvi teh potrdil in spremembi okrožnice COL 8/2005, spremenjena različica z dne 20. decembra 2012
- Okrožnica z dne 26. septembra 2008 o uvedbi multidisciplinarnega sodelovanja v zvezi z žrtvami trgovine z ljudmi in/ali žrtvami hujših oblik tihotapljenja ljudi – v [nizozemščini](#)
- Okrožnica COL 16/2012 z dne 12. novembra 2012 – skupna okrožnica ministra za pravosodje, ministra za notranje zadeve in kolegija generalnih tožilcev o sprejemu žrtev na tožilstvih in sodiščih
- Okrožnica COL 17/2012 z dne 12. novembra 2012 – skupna okrožnica ministra za pravosodje, ministra za notranje zadeve in kolegija generalnih tožilcev o spoštljivem ravnanju z umrlimi, obveščanju o smrti, spoštljivem slovesu in čiščenju kraja kaznivega dejanja v zadevah, v katere so vključeni sodni organi
- Okrožnica COL 18/2012 iz decembra 2012 – skupna okrožnica ministra za pravosodje, ministra za notranje zadeve in kolegija generalnih tožilcev o začasnih prepovedih vstopa v stanovanje v primeru nasilja v družini
- Kraljevi odlok z dne 18. decembra 2003 o pogojih za deloma ali v celoti brezplačno sekundarno pravno pomoč – v [nizozemščini](#)

- Kraljevi odlok z dne 16. maja 2004 o boju proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju ljudi – v nizozemščini
- Kraljevi odlok z dne 13. junija 1999 o organizaciji oddelkov za pravno pomoč ministrstva za pravosodje – v nizozemščini in francoščini
- Kraljevi odlok z dne 28. decembra 1950 o splošnih pravilih o sodnih stroških v kazenskih zadevah
- Sporazum o sodelovanju med državo in flamsko skupnostjo z dne 7. aprila 1998 na področju skrbi za žrtve – v nizozemščini
- Sporazum v obliki protokola z dne 5. junija 2009 med državo, flamsko skupnostjo, francosko skupnostjo, odborom francoske skupnosti in skupnim odborom skupnosti o skrbi za žrtve – v nizozemščini in francoščini
- Sporazum v obliki protokola z dne 5. junija 2009 med državo, francosko skupnostjo in valonsko regijo o skrbi za žrtve – v nizozemščini in francoščini
- Sporazum v obliki protokola z dne 5. junija 2009 med državo in nemško govorečo skupnostjo o skrbi za žrtve – v nizozemščini, francoščini in nemščini

1. Zasebni tožilec v kazenskem postopku

Zasebno tožbo lahko pri kazenskem sodišču vložite kadar koli med kazenskim postopkom, tudi če kaznivega dejanja niste prijavili policiji. Kot zasebni tožilec v kazenskem postopku imate poleg običajnih pravic žrtve tudi pravico, da:

zahtevate odškodnino; vas zasliši sodišče; se vam po koncu postopka povrnejo stroški; med sodnim postopkom zahtevate tolmača; če se vaša zasebna tožba šteje za dopustno in utemeljeno, dobite tudi številne pravice v kazenskem postopku, ne da bi morali pri sodišču za izvršitev kazni vložiti zahtevek za priznanje statusa žrtve. Če je državno tožilstvo že začelo postopek, se lahko kot zasebni tožilec v kazenskem postopku vanj vključite na podlagi izrecne izjave. To lahko storite v kateri koli fazi preiskave in dejanske obravnave na sodišču, ni pa to več mogoče v fazi pritožbe. Pri lažjih kaznivih dejanjih (contravention/overtreding) ali deliktih (délit/wanbedrijf) lahko vložite zasebno tožbo pri preiskovalnem sodniku, ki mora nato začeti kazensko preiskavo. Upoštevajte, da lahko predobravnavni oddelek po koncu preiskave še vedno prosto odloči, da ni dovolj dokazov za privedbo domnevnega storilca pred sodišče. Če želite odškodnino, boste morali dokazati škodo, ki ste jo utrpeli. Sodišče bo proučilo dopustnost vašega zahtevka in mu ugodilo ali ga zavrnilo. Kot zasebni tožilec v kazenskem postopku imate pravico, da zadevo predložite oddelku za obtožnice pritožbenega sodišča, če kazenska preiskava v enem letu po začetku še ni končana. To vam zagotavlja posreden nadzor nad potekom preiskave.

2. Zaščita žrtve trgovine z ljudmi Belgija od začetka 90. let prejšnjega stoletja žrtvam trgovine z ljudmi ponuja status rezidentov. Do statusa „zaščitene žrtve trgovine z ljudmi“ so upravičene naslednje kategorije žrtev: žrtve trgovine z ljudmi (tj. trgovine v zvezi z različnimi oblikami spolnega izkoriščanja, izkoriščanja prosjačenja, gospodarskega izkoriščanja, odstranitve organov, prisilnih kaznivih dejanj); žrtve tihotapljenja ljudi (tj. pomoč pri nezakonitih migracijah za ustvarjanje dobička), če obstajajo oteževalne okoliščine. Do tega statusa so upravičene žrtve nasilja ali žrtve, katerih življenje je ogroženo. S priznanjem statusa žrtve trgovine z ljudmi postanete upravičeni do posebnih ureditev v zvezi z dovoljenji za prebivanje in delo, če: prekinete stike z osumljenimi storilci; sprejmete obvezno pomoč, ki jo ponuja pooblaščen organizacija, specializirana za zagotavljanje sprejemnih zmogljivosti in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, in sodelujete s sodnimi organi, tako da daste izjavo ali vložite prijavo.

3. Upravne sankcije Upravne sankcije naložijo lokalni organi in niso kazenske sankcije. Lokalni organi so pristojni, da nekatere prekrške in motnje kaznujejo z upravnimi sankcijami (z globami, zaprtjem stavb ali prostorov ali začasnim odvzemom dovoljenj ali licenc). Občina lahko te sankcije naloži za kršitev svojih predpisov, nekatere oblike vandalizma itd. Pregon ni neposredno odvisen od državnega tožilca.

■ Zadnja posodobitev: 03/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.